

slogs vid det fjerde Laterankonciliet 1215. »De dömdes ägodelar», uttalar Innocentius III, »skola, där fråga är om lekmän, konfiskeras, om fråga är om klerker, varda de kyrkor till del, från vilka dessa mottagit sin bergning»¹. Uttrycket: »konfiskeras» — *confiscentur* —, innebär här, att de såsom kättare dömde lekmännens egendom skall ingå i den statliga fiskus. Stadgandet fastslogs i förtydligad form av Bonifacius VIII².

De i klagoskriften uppförda, såsom kättare rubricerade personerna var samtliga lekmän. Under sådana omständigheter har Gustaf Trolle sett sig föranlåten inte endast att yrka straff för kätteriet. Han har också måst yrka, att han och de andra skadelidne måtte få sin egendom tillbaka och »skadeböter». Gustaf Trolle har gjort detta i full utsträckning. För sig själv, Jacob Ulfsson och kyrkan i Uppsala har han därvid värdesatt förlusterna i reda penningar, uppgivna dels »till godan räkenskap och likvidats», dels »till en redelig moderats». Kraven är, förutsatt dom på kätteriet, närmast krav på den kungliga fiskus.

Innehållet i Gustaf Trolles klagoskrift är med det här sagda klarlagt.

Klagoskriften var ställd till Christiern II. Man har menat och menar, att vad ärkebiskopen med dess ingivande avsåg var att få konungen och med honom rådet, konstituerat såsom världslig domstol, till att åtaga sig att döma i det föreliggande målet³. En mening som denna saknar varje stöd. Allt sådant var enligt gällande rätt uteslutet. Det låg helt utanför en furstes och all borgerlig myndighets kompetens. Vad klagoskriften avsåg var något helt annat: endast att få den världsliga armens bistånd till att rätten måtte ha sin gång, och att konungen, efter en fällande sententias avkunnande över de kättare, vilka ärkebiskopen stämplade såsom notoriska, måtte, med beviljande av gottgörelse, på en gång fastsätta och uttaga det borgerliga straffet av dem.

Föreskrifterna om den hållning en furste i ett fall som

¹ c. 13. § 1. de hæret. V. 7.

² c. 19. in VI:to. de hæret. V. 2.

³ Erslev, 147, 148, 156, 159, 161.